

accountant

MAART 2015

Uitstel van betaling en aansprakelijkstelling

Als de ontvanger van de Belastingdienst onzorgvuldig uitstel van betaling heeft verleend aan de belastingschuldige, beperkt dat zijn mogelijkheden om achteraf iemand anders aansprakelijk te stellen voor de onbetaald gebleven belastingen.

Arthur Kan*

De ontvanger kan in een toenemend aantal gevallen iemand anders dan de belastingschuldige aansprakelijk stellen voor de betaling van belastingen. Daarbij is de tendens dat de wetgever steeds vaker de bewijslast bij de (potentieel) aansprakelijke neerlegt; voor disculpatie van aansprakelijkheid moet hij bewijzen dat het niet zijn schuld is dat belasting onbetaald is gebleven. Door een dergelijke bewijslastverdeling wordt het de ontvanger bijzonder makkelijk gemaakt tot aansprakelijkstelling over te gaan. De Hoge Raad heeft onlangs echter duidelijk gemaakt dat de ruime invorderingsbevoegdheden van de ontvanger hem niet ontslaan van zijn zorgplicht om de schuld zo veel als mogelijk te incasseren bij de belastingschuldige.

HET INGEBREKE-VEREISTE

Aansprakelijkheid is een verstrekkend middel om extra verhaalsmogelijkheden te creëren ten koste van derden. De ontvanger dient dan ook eerst de nodige moeite te doen om de belastingschuld te incasseren bij degene die deze behoort te dragen: de belastingschuldige. De Invorderingswet legt de ontvanger in dat kader evenwel weinig verplichtingen op; hij kan al tot aansprakelijkstelling overgaan nadat de belastingschuldige in gebreke is. Dat wil zeggen dat de belastingschuldige niet binnen de gestelde wettelijke termijn heeft betaald en er geen uitstel van betaling is verleend. De ontvanger dient er dan alleen voor te zorgen dat de belastingaanslag naar het juiste adres wordt verstuurd. Verdere handelingen worden niet vereist om tot aansprakelijkstelling te kunnen overgaan.

'DE ONTVANGER DIENT EERST DE NODIGE MOEITE TE DOEN OM DE BELASTINGSCHULD TE INCASSEREN BIJ DEGENE DIE DEZE BEHOORT TE DRAGEN.'

Gelukkig bepaalt de Leidraad Invordering dat de ontvanger zich eerst moet verhalen op het hele vermogen van de belastingschuldige voordat hij tot uitwinning overgaat bij de aansprakelijkgestelde. Met dit uitgangspunt dient de ontvanger volgens de Hoge Raad ook rekening te houden vóórdát een eventuele aansprakelijkstelling in beeld komt. Hij zal ervoor moeten waken dat de verhaalsmogelijkheden bij de belastingschuldige illusoir worden gemaakt en zich dus rekenschap moeten geven van de belangen van een potentieel aansprakelijke.

UITSTELBELEID

Bovengenoemde zorgplicht van de ontvanger speelt een belangrijke rol indien de belastingschuldige om uitstel van betaling heeft verzocht. Aan uitstel van betaling verbindt de Leidraad Invordering een aantal voorwaarden. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen betwiste en niet-betwiste belastingsschulden. Voor ondernemers geldt in het algemeen dat bij niet-betwiste belastingsschulden volledige zekerheid wordt verlangd en bij betwiste belastingsschulden alleen voor zover de omvang van de schuld in relatie tot de bij de ontvanger bekende verhaalsmogelijkheden

daartoe aanleiding geven. De ontvanger heeft dus een ruime beleidsvrijheid.

Die beleidsvrijheid is volgens de Hoge Raad echter niet onbegrensd. Als de ontvanger met minder zekerheden genoegen neemt omdat hij de belastingschuld toch op een ander kan afwentelen, verspeelt hij zijn mogelijkheid om van een aansprakelijkheid gebruik te maken voor zover de belastingschuldige bij het verlenen van uitstel van betaling zekerheid had kunnen verschaffen (HR 27 februari 2015, ECLI:NL:HR:2015:468).

'DE ONTVANGER HEEFT EEN RUIME BELEIDS-VRIJHEID, MAAR DIE IS VOLGENS DE HOGE RAAD NIET ONBEGRENSD.'

ONDERZOEK EVENTUELE ONZORGVULDIGHEID

Bij een aansprakelijkstelling loont het derhalve na te gaan of de ontvanger bij de invordering van de schulden voldoende zorgvuldig is omgegaan met de belangen van de uiteindelijk aansprakelijkgestelde. Als de ontvanger te gemakkelijk uitstel van betaling heeft verleend of anderszins onvoldoende inspanningen heeft verricht om de belastingschuld bij de belastingschuldige te incasseren, kan dat aansprakelijkstelling in de weg staan.

Noot

* Arthur Kan is fiscaal advocaat bij KanPiek Fiscale Advocatuur in Amsterdam.